

9
IX

XI ★
КОНГРЕС

УВЕРЕНО
ПО ПЪТЯ
НА ВЪЗХОДА

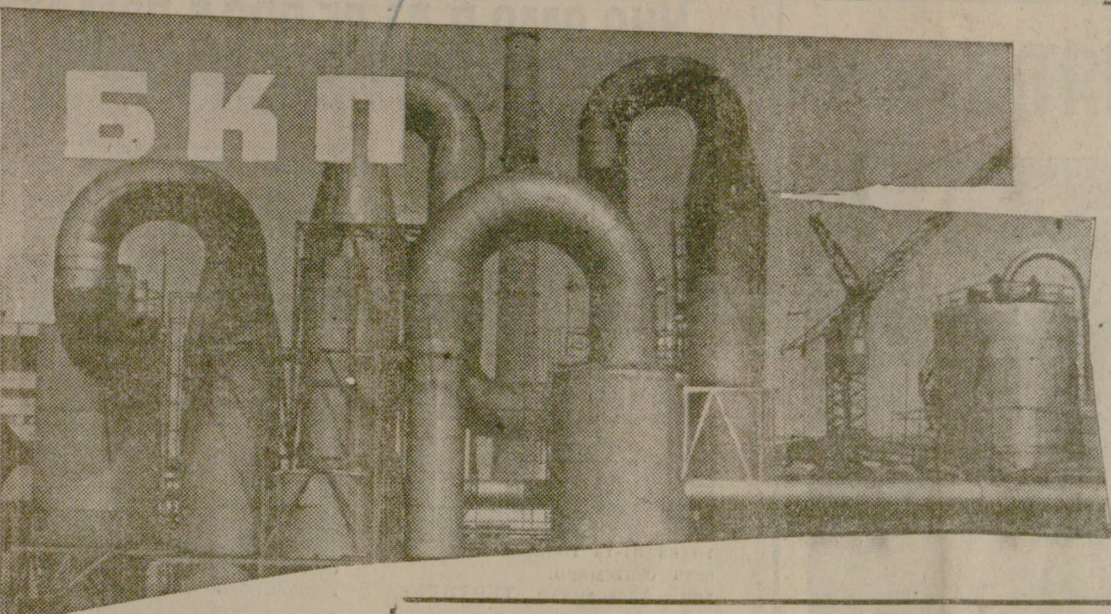
И в този празник септември ден по шумните улици и площади на нашите селища трудовите хора от цялата страна ще прославят великото начало. Те ще дадат израз на своите чувства на радост и гордост от нашите завоевания в годините на народната власт, на своята непоколебима привързаност към делото на социализма.

Устремът на разветите червени и триблагнен знамена отново ще ни върне към миналото, към онези слави септемврийски дни на 1944 г., когато у нас се тресе и рухваше един прогнил обществено-политически строй, върху който се изгради новият живот, завет на мечта на не едно поколение пламенни борци. Славиен път извървя страната ни за 31 години под тези победни знамена, под които в годините на антифашистката борба дадохме живота си най-свидните синове и дъщери на народа. Победата на свободата е един незабравим ден. Само тя, свидната свобода, бе достойна да изкупи всички жертви, да опровергае всички страдания, да донесе истинско удовлетворение на всички народни възделения.

Победата на социалистическата революция, завоювана с решаващата помощ на Съветската армия, разкри пред нас нови необозрими хоризонти. Никаква капиталистическа страна не може и не е постигнала дори при най-доброто си развитие за такъв изключително кратък период такава завоевание на полето на мирния труд, каквото постигна социалистическа България. Днес България има почетно и стабилно място в съвременния свят.

Годините след славния Девети септември са свързани с грандиозни промени, с неотклонен и бърз възход във всички области на живота, постигнат със самоотвержения труд на нашата работническа класа, на селяните-кооператори и на родната интелигенция. Те са плод на правилната политика на Българската комунистическа партия, на нейната изпитана апариска линия на ускорено икономическо развитие, на разгръщане на социалистическия демократизъм.

Част от преобразената ни социалистическа родина, нашият Великотърновски край, в който Димитър Благоев и Никола Габровски издигнаха факела на социализма, е бил винаги в предните редици на новия обществен строй. В миналото той се представяше от осемдесет хиляди дребни бедни селски стопанства, от няколко мелници, керамични фабрики и занаятчийски работилници. Сега тук, обединени в мощни предприятия, в различни отрасли на народното стопанство се трудят над 120 хи-

ПРОЛЕТАРИИ ОТ ВСИЧКИ СТРАНИ, СЪЕДИНЯВАЙТЕ СЕ!

Борба

ВЕСТНИКЪТ
Е ОСНОВАН
ПРЕЗ 1943 Г.

Орган на ОК на БКП, ОНС ВЕЛИКО
и ОК на Отечествения фронт ТЪРНОВО

Брой 107

Понеделник, 8 септември 1975 г.

(3691)

Цена 2 стотинки

Год. XXXI

ГОЛЕМИЯТ ДЕН НА БЪЛГАРИЯ

Тържествено събрание във Велико Търново по случай 31-та годишнина на социалистическата революция

В събота в салона на драматично-музикалния театър „Константин Кисимов“ във Велико Търново се състоя тържествено събрание по случай 31-та годишнина на социалистическата революция в България. В деловия президентски кабинет на Окръжния комитет на Партията, Злати Шалаверов, председател на изпълкома на Окръжния народен съвет, Михаил Николов, председател на Окръжното ръководство на БЗНС, Христо Станев, Маргарита Кемалова, Николай Пашов, Райчо Пенчев, инж. Йосиф Добрев, секретари на Окръжния комитет на Партията, Нико-

лай Цонев, първи секретар на градския комитет на БКП, активни борци против фашизма и капитализма.

Слово за големия ден на България, за преобразяването в окръга през годините на народната власт прочете другарката Маргарита Кемалова. Другарят Злати Шалаверов връчи високите отличия, с които Държавният съвет на НРБ удостои редица активни борци против фашизма и капитализма и участници в строителството на социализма.

С орден „9 септември 1944 година“ — I степен бяха наградени Дончо Цанев Ангелов, Иван Стоянов Рубов, Камен Митов Алексиев, Стефан Цонев Михов.

Орден „9 септември 1944 година“ II степен получава Недю Илиев Недев.

С орден „9 септември 1944 година“ III степен са отличени Любен Стефанов Българанов, Матей Стефанов Градинаров, Ненчо Христов Нейков, Цоню Василев Дървенков, Васил Иванов Кушаров.

От името на събранието бяха изпратени поздравителни телеграми до ЦК на БКП и ЦК на КПСС.

Събранието завърши с тържествен концерт.

Петър КАИШАНОВ

Колективът на Промислено-монтажно управление в Свищов, чийто ръководител е героят на социалистическия труд Марин Чамуров, посрещат достойно Празника на свободата. Бригадите на Васил Петров и Спиридон Данев ще завършат предсрочно монтажа на машините в Завод за изкуствена коприна на ХК „Свилоза“.

Снимка: Иван РУСКОВ

САМОЧУВСТВИЕ, РОДЕНО В ТРУДА

Септември е. Ясни и топли са дните му. Но го няма онова приятно есенно спокойствие, което с нетърпение очакваме след горещото лято. Пътниците и полето тръпнат от мощния гътен на машините и от звъна на човешката реч.

Един септември — задъхан и морен! Пълноносен и богат! И ако преди три десетилетия българският селянин виждаше такава изобилна само в мечтите си, днес да се справи с шедността на земята е една от големите му грижи. И както тогава народът се вдигна стремително, за да извоюва свободата си, сега мобилизира всичките си сили, за да прибере плодотворно и служители и над 4500 средношколци и студенти — бригадири се притекоха на помощ на селскостопанските труженици от окръга.

Ресен и съставните му села Никоп и Володей приличат на разбунен кошер. На-

ред с работниците от клоновото предприятие на ПАК — Горна Оряховица тук работят и 270 средношколци от Техникума по строителство във Велико Търново. Рано сутринта камioni ги откарват до работните места — в тютюносусилната, в зеленчуковата градина, на полето. И започва благородна надпревара — между четите и отредите, между хората и времето. По срещнати топло и с доверие от своите гостоприемни домакини, младите хора се отнасят с разбиране към тяхната тревога — да не бъде загубен нито час за прибиране на реколтата. Затова съвременното е в разгара си. А да се чисти лук не е тежка, но не е много благодарна работа. Но след едно — две поразявания пръстите стават почерствени и по-уверени. А изплъненето на дневната норма е закон за всички. С нетърпение се очаква вечерната проверка, когато командният на бригадата, учителят Христо Банковски, съобщава име-

ната на първенците: Цветанка Атанасова, Димитрина Стоянова, Ценка Кунева, Нели Цонева и Румяна Тодорова от отряда в Ресен; Таяна Стойкова и Надежда Златева — от Никоп; Галина Иванова, Гюлшан Ремзиева, Младен Дочев, Катя Георгиева и Добринка Христова от Володей.

През първите три дни бригадирите са почистили 95 т лук и са обработили 10 т тютюн. И може би тези дни са най-възбуждащи за първокурсниците от отряда във Володей. Защото те станали носители на преходното червено знаме на общинския комитет на Комсомола. Вълчим го секретарят на общинския партин комитет Йордан Божков. До неотдавна директор на училището в Ресен, той сега следи отблизо работата на синеблудите. И не скрива задоволството на партияното и стопанското ръководство от тяхната работа. А ето какво ни каза и директорът на клоновото пред-

Полтавски гости във Велико Търново

Гостуващата полтавска делегация по случай 50-годишнината на Опитната станция в Павленки вчера пристигна във Велико Търново. Гостите — Александър Пенмистренко, началник на Областното управление по водно стопанство и Иван Броженко, зам.-директор на Земедельската опитна станция в Полтава, бяха приети от първия секретар на Окръжния комитет на БКП Никола Василев. Той ги информира за социално-икономическото развитие на окръга.

След това светските гости разгледаха историческите забележителности на старопрестолния град.

(Соб. инф.)

ИЗЛОЖБА НА проф. ИВАН ПЕТРОВ

В неделя по инициатива на градския комитет на БКП, градския народен съвет и музея на Възраждането в Елена бе организирана изложба на проф. Иван Петров, роден в малкото село Разпоповци. Тя беше открита от първия секретар на градския комитет на БКП Димитър Бадуков. Тук бе и секретарят на Окръжния комитет на БКП Христо Станев.

Изложбата около 60 произведения на художника, част от голямата му юбилейна изложба в София през тази година, отразяват богатото идейно-художествено творчество на проф. Петров, неразделно свързано с борбите на нашия народ.

След приветствията на художника бяха поднесени много цветя.

Христо СТОЯНОВ

ИЗПЪЛНЕНИ ПЕТИЛЕТНИ ПЛАНОВЕ

Колективът на ДП „Транспед“ — Горна Оряховица изпълни със 114 дни предсрочно производствената си програма за шестата петилетка по всички показатели.

Ние сме готови да изпълним с чест отговорните задачи, които Партията и правителството ни възлагат с плана за шестата петилетка.

Ил. ЦОНЕВ, директор
инж. И. ВАСИЛЕВА, партин секретар
М. ВЛАХОВ, профпреседател
Д. ВАЛЧАНОВА, комсомолски секретар

В чест на Празника на свободата на XI конгрес на БКП колективът на Промислено-монтажното управление в Свищов изпълни производствената си програма за шестата петилетка по всички показатели. През годините на петилетката беше реализиран 637 000 лева икономически ефект от внедрени рационализации.

До края на предконгресната година обещаваме да извършим надпланово строително-монтажни работи за 2 316 000 лева.

М. ЧАМУРОВ, директор
Е. КРУМОВ, партин секретар
Хр. ПЕТРОВ, профпреседател
Бл. БЛАЖЕВ, комсомолски секретар

Пред светлия Празник на свободата за изпълнени петилетни планове рапортуват и колективите на комсомолските организации — Свищов с директор И. Христов, Комбинат за комунални услуги — В. Търново с директор Ив. Калчев, Комбинат за комунални услуги — Горна Оряховица с директор Т. Стоянов, Металошлюсерския цех и отдел „Пластмаси“ при КУ „К. Пушкин“ — Свищов с ръководители С. Горчев и Д. Канчев.

Придобивка за Дебелец

Вчера в Дебелец бе открита нова административна сграда, в която ще се помещават службите на общинския народен съвет и телеграфооповестната станция.

На тържеството по този повод първият секретар на Окръжния комитет на БКП Никола Василев сърдечно поздравя трудеците се с новата придобивка и пожела още по-големи успехи в общественоекономическото развитие на града.

Емилия ГУГОВА
Мария ВАСИЛЕВА

(Соб. инф.)

ПРЕДИ ДА УДАРИ ДВАНАДЕСЕТИЯТ ЧАС...

В напрегатите, събносни дни на оня септември, когато с огън и кръв се ковеше сво бодата ни, Окръжният и районният комитет на БРП и РМС, Окръжният комитет на ОФ във Велико Търново чрез позивите, листовките и апелите разобличаваха последните фашистки правителства в България, призоваваха народа за съвкупно на омразната власт.

Пропагандните материали вдъхваха надежда сред отруденото население, бяха страстен призив за борба срещу продажните местни управници и цялата монархо-фашистка политика. Хората добре разбираха, че писаното в тях е правдиво, защото думите на Партията винаги са били пророчески.

Най-масова форма за пропаганда са позивите. Те са търсени, преправдани от ръка на ръка и макар понякога омачкани и нечетливи, са пазени като свещения. Комунисти, ремисисти и отечественофронтовици в годините на терора са вземали дейно участие в списването, редактирането и разпространението им.

Често нелегалните пропагандни материали са подписвани от безименни патриоти. На 28 август 1944 г. група отечественофронтовици от Велико търновски окръг издават по зив във връзка с поведението на Багряновото правителство и задачите, които новата обстановка налага. Обръщайки се към народа с апел да подпомогне съвкупното на фашисткото правителство, авторите на позива питат: „Може ли Станислав да спасява страната, когато той, същият подготви и нареди да избият не другарите, а тук в Търновски окръг, повече от 70 души се явят от селата Павел, Горна Студена, П. Тръмбеш, Стражница, Царски извор (Чапалево) и други 25 души народни партизани — истински и най-последователни и смели борци против престъпния съюз с Германия. Позивът завършва с възгласа: „Да живее народ

В Музея на революционното движение във Велико Търново винаги има посетители.

нодемocratическото правителство на Отечествения фронт! В края на август 1944 г. Окръжният комитет на БРП се обръща с позив към селяните, работниците и службите от окръга. В него се разобличава грабителската политика на Багряновото правителство и се отправя апел: „Нито зърно на немците и техните агенти. Укривайте храните, гоите реквизиционните комисии и контролори! Не давайте сеното, пазете го за вашата добитък през зимата!“ В позива се призовават всички да се присъединят към въстаническите чети, навсякъде да се създават отечественофронтовски комитети. Във всички лозунги лъха любовта към Родината и ненавистта към окупаторите и техните оръдия.

На 2 септември 1944 г. около 21 часа се създава ново правителство начело с Мира Виев. Още същата нощ ОК на БРП в позив характеризира правителството като противник на единството на българския народ, тъй като все още народните партизани са

преследвани, затворени и конлагерирани претърпани с хиляди патриоти; фашистите се ширят из родната страна, ладнешките обори продължават;

... 5 септември. Вечерта съветското правителство чрез своя комисар на външните работи В. М. Молотов връчва нота, с която обявява война на българското монархо-фашистко правителство. „Ето до къде ни доведе програмската политика на нашите правителства!“ — пише в позива си Районният комитет на БРП във Велико Търново на 6 септември. Същия ден излиза с позив и Окръжният комитет на ОФ във В. Търново. „Червената армия влиза в България!... Елате всички за спасението на Родината да се редим в редовете на ОФ!“ — четем в него. „Да посрещем най-сърдечно освободителната армия на братския наш СССР!“

В 9 часа и 20 минути на 8 септември войските от Трети Украински фронт навлизат в територията на България. В

последния си позив от същия ден Окръжният комитет на ОФ във Велико Търново разяснява освободителната мисия на нашите братя и призовава гражданите, работниците, селяните, младежите, чинишниците, интелегентите — всички да излязат на улиците да посрещнат освободителите, да окупат домовете си с национални и съветски знамена,

И тези последни позиви са наситени с много фактически материали, дават по-пълна представа за вътрешното и международното положение, демаскират стопанската политика на правителството и се обръщат в апел за създаване на народнодемократична власт. Те изграждат важна роля за излизане политическото съзнание на трудещите се, възхваляват оптимизъм и вяра в бъдещето.

Стрелките на историята сочат вече новия ден.

Мargarита ПЕТРОВА
Живодар ДУШКОВ

В ТАЛВЕГА НА ЖИВОТА

Вкусни горчивите плодове на живота в капиталистическото общество — експлоатация, безработица, унижения, преследване заради това, че е дъщеря на комунист, загива по време на Юнското антифашистско въстание през 1923 г., едн Пепеляшка — млада пролетарка намира своето място в редовете на РМС и получава първите бойни задачи — участва в не легални събрания, протести, колетти за политическите затворници, разнася позиви.

Завърна се от Русе в родния край след шестнадесетгодишно отсъствие. В тия времена Килифарево преживява отиснителен икономически подем: в „Българския Брауншвайг“, както го бе нарекли на шегата един буржоазен журналист, има електричество, димят коминчетата на кооперативната и на дузина частни фабрики за производство на зеленчукови консерви, открити са много занаятчийски работилници.

„Така е по-добре — мислеше си гостенката. — Където има промишленост, там има и експлоатирани пролетариат, а това означава, че ще се води класова борба...“

Привидното спокойствие и добрите печалби радват местните първенци. Те седят в кръчмичите, пият отлежало вино и си говорят:

— Най-после и нашето село наведе глава пред властта. Ето, забравиха се комуна и юнският бунт, в горите не стреля четата на Попов и Пенев, върху гробовете на Трифон и Георги Саралиевни поникна трева...

— Хората разбраха, че срещу картелици и топове не се върви с голи ръце.

— Аз пък ще ви кажа, че грешите — обажда се върл реакционер. — Тихата вода е по-опасна, защото е дълбока. Сега те пипат внимателно и не се издават, но ще дойде време да си покажат зъбите. Не виждате ли, че завладяха читалището и го превърнаха в свой клуб. А какви песни играят? Само за свобода се говорят в тях. Както е тръгнало, скоро ще забият червено знаме на покрива. Нашите бранници и легионери са били — оставиха се да ги прогонят. И тия младежка кооперативна група, и фабриката на Милан Шарков са гнезда на комунистите. Младите ходят уж на излети край Дряговския и Капиновския манастир, а всъщност това са тайни събрания за бистрене на политиката. Ето и Събка, дъщерята на Петър Генчев, още влязла в селото и се при

лепи към тях. Баща ѝ плати за виголгавството си с живо та си, а тя по неговия път върви. Но така е то: крушата дренки не ражда...

Наистина, крушата не ражда дренки. И Килифарево, с неговите борчески традиции, с многобройните си революционни кадри — комунисти, ремисисти, леви земеделци, не можеше да остане извън последната фаза на борбата срещу фашизма, когато хитлеристките пълчища нападяха разбойнически свиния на всеки честен българин Съюз на съветските социалистически републики. След митингите, манифестациите, схватките с полицията имаша думата пушките — по зова на БКП Килифарево даде на бригада „Чавдар“, Горнооряховския отряд и Еленската чета десетки свои най-достойни синове и дъщери, през април 1944 г. развя бойно знаме и партизанската чета „Филип Тотю“.

И Събка, дъщерята на вестаника Петър Генчев, която наскоро бе създала свое същество, застана в редовете на тая епична борба като вар на ятачка на партизаните.

С идването на звездочелите съветски войни и партизанските отряди свободата изгря над измъчана България. Западна обновление на живота — завет на героите, изкупил победата с цената на живота, кръвта и страданията си. Събка Първанова е сред най-пламенните строители на социалистическото общество.

Килифаревицкият район е съставен от десетки малки селища, пръснати в полите на Балкана. Дената на Събка са невръстни — едното момче още не ходи на училище, другото плаче в люлката, но дългът зове младата общественичка. Тя целува рождбите си и тръгва пешком през гори и рътлинци за някое отдалечено село. Има за какво да говори там. В тия неспокойни го

дини събития се редуват: обръщане на кинематографски кадри референдум „Република или монархия“, избори за местни съвети и народни представители, национализация на промишлеността и банките, изпълнение на двегодишния народностапански план, Петти конгрес на БКП, а преди това — Отечествената война и Народният съд над убийците и предателите на българския народ. Събка разсъждава смисъла на тези събития от позицията на своята партия и хората винаги вземаха правилно отношение към тях.

През 1947 г. тридесетина килифаревици полагат основите на трудово-кооперативното земледелско стопанство и го назовават с името на изтъкнатия деец на БКП Трифон Саралиев. Събка Първанова е сред неговите учредители. Тя работи всеотдайно за укрепването и развитието му: отначало е секретар на партийната организация и член на контролния съвет, после е избрана за зам.-председател. След това шест години е животно-въдния бригадир и отново партийен секретар.

Тридесетгодишното напрежение в обществената работа се отразява на здравето ѝ, но изпитаната комунистка остава на своя боев пост: през 1971 г. е издигната за председателка на общинския комитет на Отечествения фронт, като същевременно е член на бюрото на ГК на БКП, член на градския народен съвет, член на ГК за държавен и народен контрол, зам.-председателка на общинския комитет на жените.

Жителите на Килифарево добре познават високата, слабовата жена, която по мъжки широки крачи по многобройните пътища на всекидневния обществен дълг. Те я обичат и уважават, защото винаги се е намирала в талвега на обществен живот и е отдавала много енергия за по-щастливите им дни.

Успелият ѝ цент и 2600-те отечественофронтовици, с които тя работи непрестанно, за да бъдат селищата по-чисти и красиви, животът в тях — по-уреден, богат и съдържателен. И ако всеки член на този голям колектив е в готовност да вложи дъл в творческия труд за реализирането на партийната програма — изграждане на развито социалистическо общество, това е успех и на Събка Първанова — добрата масовничка и организаторка на обществените сили.

Недю ПЕТРОВ

ЦИФРИ И ФАКТИ НА ВЪЗХОДА

● В окръга има 5 музея и 35 музейни сбирки.

● Особено внушителна е цифрата на художниците — 51, от които 12 са членове на Съюза на българските художници. Във Велико Търново има една художествена галерия, а в градовете на окръга — девет.

● 266 паметника разказват за богатото историческо и културно минало на окръга.

● На територията на Великотърновският край работят 184 читалища, които разнасят богата културно-просветна дейност. В 482 библиотеки е събрано голямо книжно богатство — 2 800 000 тома.

● Успехи бележи и художествената самодейност. Има изградени 600 самодейни колектива с 18 000 участници. Те осъществяват концертна дейност пред един милион зрители годишно. На миналогодишния IV републикански фестивал на художествената самодейност се явиха 94 колектива, които завоюваха 254 медала — 147 златни и 57 сребърни.

● В окръга развиват активна дейност 10 професии или дома на културата, 22 клуба на културата, Окръжен младежки дом и 102 младежки клуби.

● Значителни успехи окръгът бележи и в областта на образованието. На територията му има три висши учебни заведения, 143 целодневни детски градини. В 99 основни, 11 начални, 11 гимназии, 8 техникума и 16 средни професионално-технически училища се учат около 45 000 ученици.

● Постройка се паметници на загиналите в борбата против турското робство, капитализма и фашизма в Горски Сеновец, на д-р Върбан Генчев и другите му в Чапаево, на загиналите във войните в Златарица, бюст-паметници на д-р Пею Бешев в Драгичево, на Стойко Курчев в Лисковец, на Вела Пискова във Велико Търново, на Трифон Ямаков и Норман Вишовградски в Михалци и др.

„Ние сме в дълг пред паметта на борците“

Голямата деветосептемврийска тема, темата за антифашистката борба е възбуждала и ще възбужда дълго още умовете и сърцата на нашите творци — писатели, композитори, художници. Колкото повече се отдалечаваме от Деветия ден на септември 1944 година, толкова по-добре виждаме и осъзнаваме неговата мащабност, необходимостта от всеотдайното му разкриване в произведенията на изкуството.

С такъв въпрос — за място то на съпротивителното движение в тяхното творчество — се обрънах към членове на групата на великотърновските художници в навечерието на 31-та годишнина от Девети септември.

доц. Александър ТЕРЗИЕВ: Темата Девети септември 1944 година е свързана за мен с изгрева на свободата. Дълги години нося в себе си спомените от детството ми в село Константин, Еленско, където на 7 септември 1944 година утрото на свободата беше опръскано с кръвта на няколко партизани. Странната картина и досега е жива пред очите ми. Но загиналите край Константин са само част от борците. А аз искам да покажа обобщения образ на героите. Така се роди картината ми „За свободата“, с която участвам в тазгодишната Обща художествена изложба във Велико Търново. Тя е един завършек на дълги мои търсения по посока на съвременната тема. С нея искам да издигна пред погледа на зрителя величното на саможертвата на борците за свобода, почитта към загиналите, благодарността на нашето съвремие. Тя е един мемориал. Защото загиналите, това са ус

тоите на нацията. И ние като творци трябва да търсим тези внушителни моменти от нашата история.

Григор СПИРИДОНОВ: Революционната тема е в основата на моето творчество. Средновековната история, Възраждането, борбата преди 9 септември 1944 г. и продължението на тази борба в развитието на нашето общество се обединяват в един общ проблем — революционния дух на българския народ. Най-добрият образ на световното и наше изкуство ме убеждават, че най-благодарната и най-оправдана темата е революционната.

На борбите на Партията аз съм посветил няколко цикъла. Единият от тях носи заглавието „Девети септември“. В него голяма картина ми „За 50 000 лева“. Тя ни връща в ония години, когато за главата на един революционер се даваха 50 000 лева. С нея се опитам да внуша ненавист към онова мракобесническо време, което е преживял нашият народ и уважение към подвига на героите.

През 1955 и 1956 година посетих концлагерите в Германия. Плод на тия ми впечатления е цикълът „Концлагери“. С две от картините участвах в изложба в Лайпциг и една от тях получи награда. С тях се представих и на изложбата на художниците от Европа във Варшава.

Около една година бях из героничния партизански Търговнишки край. Богатите впечатления, които получих оттам се опитам да предам в картината „Ястребино“. Мечтая за повече свобода, за да се върна отново към тия впечатления

Панайот ДИМИТРОВ

„Мемориал 1923“

ПЪТЯТ И ХОРАТА

За революционна дейност той беше осъден от фашисткия съд на смърт чрез обесване. Много дни и безсъпни нощи прекара в затвора в очакване да бъде изпълнена смъртната присъда. В очакване ли? Не и не! Той, който всеки ми можеше да се прости с живота, не беше го напуснал. Една единствена мисъл да даде още и още за по-скорошната победа го караше да продължава да се бори, той, окованият. За духа никой не е открил достатъчно ефикасни окови. За духа на комуниста. Той, окованият тяло, не беше прекъсвал връзките си с бойната група, която беше ръководил и която, въпреки страшните инквизиции в полицията, не беше предал. Намираше начини и чрез шифър даваше указания на другарите си. Защото все повече се разгаряше борбата в неговия край. Сблъскаха се думите на поета:

... Всяка капка кръв пред вас ще бликне нови хиляди борци!

На мястото на Мировско наистина се явиха нови десетки. И той, революционният организатор, ги ръководеше. Дотогава, докато дойде провалят. Както преди месеци в полицията не успяха да изкопчават нито дума от устата му, така и сега той мълчеше. И само няколко дни след провала в ранното утро затворът бе разтърсен от силния, внушителен вятър:

— Другари, аз отивам... прощавайте!

В този или друг вариант, по-силно или по-слабо, пове че или по-малко смело подобни думи изрекоха стотици хиляди, за да се постави началото на Пътя. Начало — трудно, че нямахме и хляб, и заводи, и опит. Но притежавахме много вяра, на следена от башите и дедите вяра, горяхме от ентузиазъм.

Зад гърба ни са кирпичните котлони и землинките, по които са саама. Зад гърба ни са гладът и недомядането, омразата и ненавистта, бе силните и стрелбищата, къде то още не е заглъхнало ехо то на предсмъртните викове: „Другари, продължете борбата до победния и край!“ Очите, още пълни с мъка, насълзени от лютиния дим на опожарените партизански и ятешки къщи, напрегнато се взират към далечния, огрян от слънцето прекрасен Хълм.

Там, където блестя огромните слънчеви постройките, къде то се носи химът на Свобода, Братството, Равенството...

Но колкото силна и реална да е мечтата, тя все пак не е мощни криле на птица, която леко, като в приказка може да те пренесе за мигове Отрещи и Гор. Далече, много далече е това Отрещи и Гор. За да се стигне дотам, трябва да се мине през гъстата гора, пълна с ранени, недоубити зверове, да се мине през блатата и мочурищата. За да се стигне дотам, трябва да се върви все нагоре и напред. И не отделни смелчаки, а всички, целият народ.

А да мине цял един народ през горите и блатата, нужно е да се прокара Път през горите и блатата. И не какъвто е път — с малко калдъръм и чакъл. За този път са нужни много пластове. И те зи пластове трябва да се спояват като не само с цимент, вар и асфалт, но и с пот и кръв, с много и много човешка енергия.

Все повече и повече се разширява и възбужда в снагата на планината и на вековната гора Пътят. Все по-назад остават кирпичните котлони, все по-пълно и по-пълно лунат гърлите. И наред с аромата на вар, бетон, машино масло, тъкани, храни-

Спиридон БОРИСОВ:

Нама по-достойна тема за изкуството от борбата за сво бодата на Родината, от саможертвата на борците.

Мен особено ме възбужда темата за майките по време на Съпротивата. Ще продължавам да разкривам тая тема в нещата дълбоцина.

В Общата художествена изложба на историческата тема тая година участвам с пет графика, озаглавени „Нашите майки“. При третият от тях тая тема винаги ме е възбуждала мисълта за онези майки, които загубиха своите синове, дъщери и мъже, които живеят със спомена и мъката по тях. И в петте графики съм се стремил да подчертая затахната безнадеждна мъка, а стоицизма на българската жена-героиня, образа ѝ на съучастница в борбата.

В графиката „На друга деп“ се опитам да покажа майките, останали насаме с убитите свои близки, мислите, които ги възбуждат в този трагичен час, онова напрегнато душевно състояние. В „Разстрел“ искам да изобразя срезата на жените със смъртта, различния начин, по който те я посрещат. В „Пред затвора“ жени очакват съвждане със своите близки, възбужда всяка по свой начин в това, което то още каже. В последната — „Ще запомня“ искам да покажа как майките предават завета на убития на младото поколение, превъзврат мост между миналото и настоящето.

На тема от Съпротивата е и картината ми „Ятешко семейство“.

Мисля да участвам в предстоящата изложба „Ястребино—76“, която по тема така е близка на това, което рисувам, което ме възбужда.

Нестор ИВАНОВ:

Темата за близкото героично минало винаги ме е възбуждала. И въпреки че съм посветил няколко творби, все мисля, че както аз, така и моите колеги сме негови дължници.

В това остро конфликтно време, когато се решаваше съдбата на Родината, най-верните синове на народа разкриха най-добрите черти от характера на българина. Тия именно характери и съблъсъци на онова време ние трябва да покажем на нашия съвременник. Това е дълг пред ония, които с кръвта си написаха светлото начало.

На съпротивителното движение аз съм посветил четири творби — „Пътят“, „Септемврийска нощ“, „Разстрел“ и „За справка“. Това не са измислени картини. Всяка от тях ме е завладяла спонтанно, възбуждала ме е искрено и спонтанно своите сили и способност съм я разрешава.

Разговор за води:
Христо МЕДНИКАРОВ

Найден МИНКОВ

ВРЕМЕ ЗА РАЗМИСЪЛИРАДОСТ

Героят на социалистическия труд Иван Ненов за отговорността и съзнанието да строиш

Повод за разговора ни с ръководителя на промишлено-монтажна бригада Иван Ненов бе фактът, че колективът на Промишлено-монтажна група във Велико Търново бе един от първите в окръга, които още преди няколко месеца изпълниха плана си за шестата петилетка и за годината. Но естествено, границата на темата бе премината, защото той е кривоколен Родната надлъж и напреч — с бригадата си е построил по вече от десет големи завода.

— След повече от дванадесетгодишна работа по големи национални обекти аз се уста нових във Велико Търново. (То ва е условно, защото когато работеше на Керемичия завод в Полски Тръбеш, той става ше сутрин рано, изминаваше по осемдесет километра всеки ден и се връщаше в къщи вечер след осем или десет часа). Тук с моите хора участваме в изграждането на Отоплителната централа... И тъй като под мой обект-разбирам всичко онова, до което са се докосвали ръцете ми и което част по част е монтирала бригадата ми, мога откровено да заявя, че „моните“ обекти се уе личават.

В сравнение с Циментовия завод в Бели извор, МЗ „Ленин“, НХК—Бургас, АТЗ в Стара Загора и редица други национални обекти този е малък. Но ето какво споделя по този повод знатният бригадир:

— Малките заводи и обекти се оказват по-трудни от големите, защото трябва да монтираме сами всички машини. А това означава, че и знанията ни трябва да бъдат по-големи. Това се иска от наша страна. Но то предполага и по-голяма отговорност от страна на ръководствата и инвеститори-

те, които в желанието си да осигурят повече техника и строителна механизация, ни оставят на по-втори план... А малката механизация върши много, много работа, особено ако се използва добре.

Когато за първи път станах бригадир, в бригадата ми имаха тридесетина момчета, повечето от които като мене, дошли от село, от кооператива, да научат нова професия. И аз се помъчих да бъда към тях като един от моите първи технически ръководители Марин Чамуров, който запали искрата на интереса в мене към монтажните работи. От тогава изминаха много години и сега тези, които са работили при мене са стотици и населяват много строителни площадки в страната. Радвам се, че те помня и изпълняват едно мое просто правило — никога да не допускат с работата си да им се казва, че по тяхна вина не е влязъл или се забавил даден обект...

— Какво ще кажете за ония, които се местват от обект на обект?

— Тях вие наричате печалбари и „прелетни птици.“ Ако такава хора не са пропити от съзнанието, че трябва да извършат добри дела, от тях полза няма. Но ако и ние се мествим от обект на обект, то е, защото сме убедени, че трябва в изпълнение на партийните повели да покريم страната със строежи. И да ни признава откровено, когато пътувам из страната и видя някъде завод, където не съм бил, много съжалявам. Мина обаче през портала, срещам хора, с които съм работил, с които сме били в една бригада. Тогава времето, прекарано с тях, макар и часове, е за мене време за размисъл и радост. С тези чувства посрещам и 31-та годишнина на социалистическата революция, която откри пред мене широки възможности за изява като човек и монтажник.

Поредният ни разговор с този трудов герой и активен общественик се състоя на крак, на строителната площадка на Паровата централа във Велико Търново. Той бързаше, защото му предстоеше да излезе непредвидено в отпуск поради заболяване на човек от семейството му. Много теми само за гласахме и ги оставихме за следващите срещи. А има още какво да се сподели за дейността му като народен представител и член на Постоянната комисия по строителството и транспорта при Народното събрание, като член на ЦС на БПС, на окръжното ръководство на БЗНС и най-вече като учител и приятел на монтажниците.

Михаил МАНОЛОВ

Цифри и факти на възхода

На територията на окръга работят 19 строително-монтажни колектива

През настоящата, последна година на шестата петилетка се усвояват 26 млн. лева на 151 пускови обекта, в това число 50 жилища с 1700 апартамента, 7 детски заведения с 910 места, 2 училища с 1360 места и други.

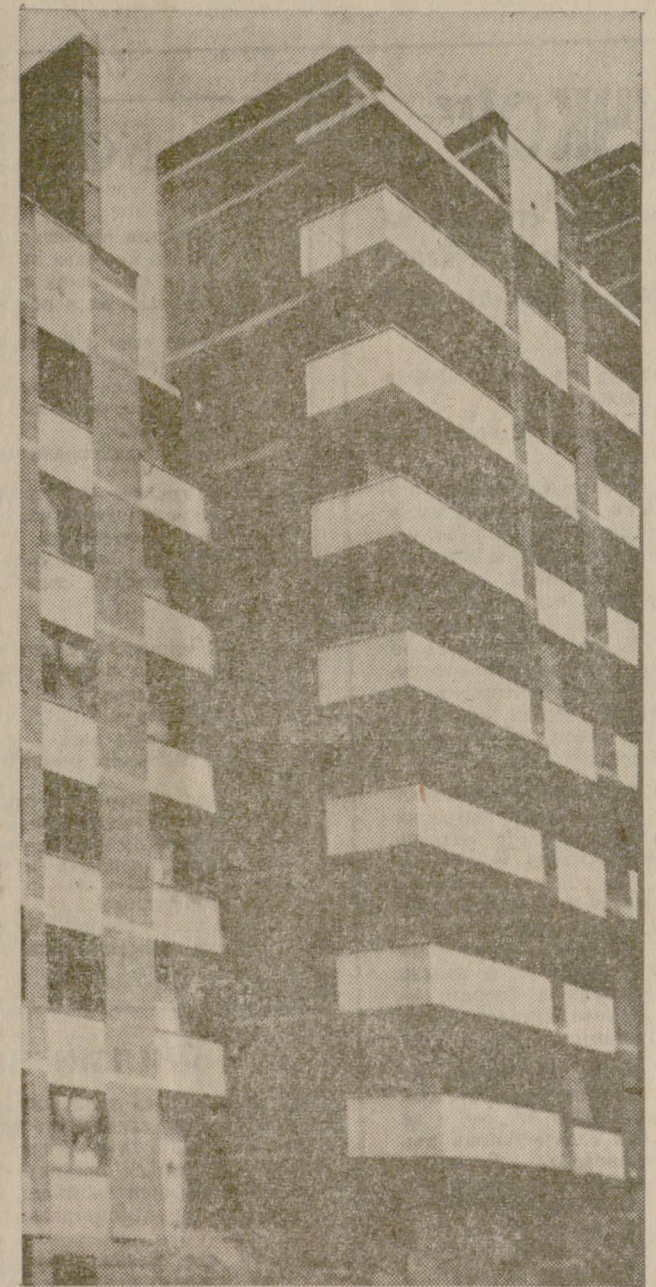
Редица колективи предсрочно изпълниха плана си за шестата петилетка. Между тях са: Промишлено-монтажната група във Велико Търново, ПК „Строителни изделия“ в Павликени, Цехът за изолационни материали към Комбината за строителни материали — Велико Търново, Промишлено-монтажно управление — Свищов и Строителния район в Свищов.

28,8 на сто от общия обем на строително-монтажните работи и 21 от жилищното строителство в окръга се изпълнява от бригади, работещи по метода на Николай Злобин.

Дванадесет бригади с над 300 работника работят по метода на Н. Злобин като главни изпълнители, а 26 като подизпълнители с над 180 участника.

Първа бригадата на Никола Пашов от Строителния район в Горна Оряховица, работеща по метода на Н. Злобин, предаде с 52 дни преди срока ж. бл. „Мизия“.

На територията на окръга работят трима герои на социалистическия труд в отрасъла строителство, един заслужил архитект и над 650 орденосъими.

С всяка изминала година се разширява жилищното строителство в окръга. На снимката: Новият жилищен блок „Х конгрес“ във Велико Търново.

Снимка: Иван ДИМИТРОВ

Чили ще живее, Чили ще победи

11 септември — Международен ден на солидарност с трудещите се на Чили

„Сигурен съм, че семената, които хвърлихме в съзнанието на милиони чилийци, никога няма да бъдат напълно изтръгнати... Вие трябва да знаете, че — по-скоро рано, отколкото късно — отново ще бъдат открити широките пътища, по които ще вървят хора, достойни да построят едно по-добро общество“.

Това са последните думи, които чилийският президент Салвадор Алиенде произнесе преди две години на 11 септември в правителствения дворец. Няколко часа по-късно той падна, пронизан от куршумите на фашистите.

Чилийската военщина, подкрепяна от империалистически кръгове отвън, свали правителството на Народното единство и установи в страната кървава диктатура. Хиляди и хиляди убийти и загинали от изтезанията, хвърлени в затворите и концлагерите, лишени от елементарни човешки права — така е далеч непълният списък на страданията, на които хората обрече народа. Крайно дясното военно правителство стовари голяма тежест върху гърба на трудещите се. Страната преживява най-страшната икономическа криза от сто години насам. Фантастично нарастват цените, катастрофално спадат доходите. Много сто

ки за народно потребление сега не са достъпни, както бяхе по времето на Алиенде, за широките слоеве от населението. Хората просто нямат пари за неща от първа необходимост.

Но героичният народ на Чили не прекланя глава. Високи антифашистки сили са обединени, борят се за възстановяване на демократична и свободна в страната. Ираза на тяхната омыража към фашистите палачи, на непримиримостта им са думите на Луис Корвалан, преминали през решетките на затворническата килия, за да станат знаме на стотици хиляди патриоти. „Не се страхувам за себе си! Обичам живота, но не се страхувам ако трябва да умра за своята кауза. Тавърдо съм убеден, че накрая на този черен тунел ние ще отвоюваме свободата си и работниците ще могат окончателно да заемат онова място в историята, което им се полага“.

Цялата световна обществена еднородно подкрепя чилийските демократи в тяхната мъжествена борба против военното-фашисткия режим. И на своя глас за свободата на Луис Корвалан и хилядите патриоти, за възтържествуване на идеалите на безсмъртния син на Чили — Салвадор Алиенде.

РЕДНИК НА ПАРТИЯТА

На вратата на стаята й някак несигурно се почука. Младата жена, дошла да сподели някакви свои гредови, доверчиво търси очите й. А те, утринниосни и ласкави, насърчително и се усмихват. Дело е телефонен разговор, една-две справки, няколко окуражителни думи вдъхват надежда и самочувствие у младата и събеседница. Не, не става дума за холатайство... С приличен жест Милка Палаузова сваля очилата и въздъхва:

— Проблеми човешки! Длъжен си да ги чувствуваш като свои...

„Приека ме за член на Партията през 1941 година. Без тържества в една малка стая на стайка — не смеяхме да запалим лампа. Бяхме само тримата — Георги Генов, Дешето и аз. Двете изгаряхме от възлението, до болка си стискаме ръцете. Помня как во ни каза тогава нашият водач: „Преди да заспиш, провери какво полезно за делото и за хората си направил...“ Телефонът в стаята непрекъснато звъни. Организираните се екскурзии на партийни организации до Бузлуджа, обмяна на опит с партийна група от Никопол, спешно се извикват на съвещание комунистиче-ветерани от града, канят я в пионерски лагер да разкаже за племенника си Митко. При това покрай деловите въпроси тя не забравя да попита за здравето, за работата и непременно за внучетата — как са, растат ли? И отново я търсят някъде отдалечен край — да преживее за кой ли път възлениенията на спомените си.

А нейните спомени са преди всичко другарите й от онези времена. Затова с ревнива точност и последователност изброява имената им.

„В моя живот няма нищо необикновено. Просто попаднах сред добри другари. А и времето създава хората...“

Голямата човешка любов — това е най-скъпото, което ни даде Партията в онези дни. И сега често се питам: съпричастия ли сме до безкористност и всеотдайност към човешките съдби, не мислим ли повече за себе си, не е ли малко това, което правим за другите?

Малко ли? Ами тези твои усмихнати и забързани делници? Неспойната атмосфера на стаята ти в градския комитет на Партията, обществена работа в квартала и града? Не е ли всичко това едно безкрайно раздаване и то не само по законите на партийния устав? Защото когато преди близо 40 години от солидарност легна на операционната маса заедно с другарката си Славка — фабрична работничка като тебе, ти още не беше член на Партията. Беше Русана, Руса, доверашката твоята богата габровска фабрикантска Кедев и Семови, момчето, което в сънищата и мечтите си носеше образа на една учителка с бележничка, акичка, но беше

стигнало едва до четвърто от деление. Защото тогава сънищата и мечтите се продаваха. И струваха скъпо.

„За първи път почувствувах истинска човешка гордост в партизанския отряд. Подизащите сами бяха оценили стойността ми. Даваха 50 000 лева за главата на окъсаната, парализирана колибарка Русана, на дядо Цоню Палауза шерката, слугинята Руса. Ето, значи че и моята класа струва нещо за враговете ни. Те сами го признават. С тази гордост сълязохме от Балкана в деня на свободата. И с радостта на слънчевия септември. С възторга на народната стихия. С болката по загиналите другари. Бяхме само 11 „снежни“. Наричаха ни така, защото осявахме през тежката последна зима, по време на Балванската битка.

Бойците на Партията са не обикновени и в мирни дни. Да завладяват с идеализма и вярата си. Мъдро да ръководят. Да изпълняват задачи. Боецът Русана Палаузова, кака Милка — така я знаят в Горна Оряховица, нито веднъж не се оплака от трудностите на времето, не възропта, когато трябва да преминае на нова работа — тя отиваше, защото знаеше, че е еднакво необходима на хората и като работник в Окръжния комитет на Отечествения фронт, на градския комитет на Партията, като директор на киното, председател на градския съвет за българо-съветска дружба, на градския съвет на жените, на градския комитет за защита на мира. Истинският боец не минава в пенсия. За това сега е председател на градския комитет на борбата против фашизма и капитализма. Не й дотягат многобройните събирания и срещи с трудови колективи, пионери, комсомолци.

„Имам поръчение от свои другари — да не ги забравяме. Затова винаги съм сред хората — да разказвам за тях. И се чувствавам особено щастлива, когато мога да дам на другите от нашия огън. Искам да остана войник до края на живота си.“

Един изключително скромен редник на Партията.

Мария КАЧАКОВА

СИЛАТА НА ТРУДОЛЮБИЕТО И ТРАДИЦИИТЕ

По пътя на успехите • Тези упорити, трудолюбиви животновъди • Стотонниците на Недан

Няколко десетки мъже и жени, които зората сварва във фермите. Няколко десетки мъже и жени, от които трудолюбивото и традициите на селото в животновъдството са направили прекрасен колектив. За тях всички дни между белите стени на оборице си приличат. Това, което бригадирът Любен Банчев — написан в дневните графици от даване е станало на вик и животът в краевефермата в Недан върви като добре регулиран механизъм. А с времето расте и активът на колектива.

Петилетният план за общата продукция в стойност е изпълнен. А гледаните на телата на изпъкнали и в натура. В трирулите до 6 месеца вместо 202 е получен 215 т прираст, а над 6 месеца — 249 при план 207 тона. Но основното за всички в краевефермата остава малко то и усилията са насочени към по-скорошното надояване — на онези 240, които са необходими за изпълнение на петгодишния план. Обещанието е това да стане един месец преди края на годината. А когато то неданските животновъди обещава, трябва да им се вярва. Досега те не са отстъпвали от думата си.

Тази година колебанията в мякотадоя бяха чест спътник в работата на много краевеферми. В Недан отстъпление от дневните графици не се допуска. „И няма да се допуска — твърдят животновъдите.“

Трябва да завършим по достоян начин това, което градим вече пет години“

Голям дял за хубавите производствени резултати в Недан се пада и на новата организация на отглеждане на животните.

Свършена организация за бъдещите промишлени комплекси, за висококвалифицирани и съзнателни доящи — твърди бригадирът Любен Банчев. — При нея пълно се използват уменията и силите на хората. Потвърждение на това е, че нашите доящи достигат 500—600 л. мляко дневно. Те са заинтересовани да следят и за навременното лечение и заплождане на кравите. А като резултат от порасналата производителност на труда бли

да да пъти се увеличи и въз

награждението... Думите на бригадир са верни. Но щеше ли да има такива резултати, ако не бяха хората? Ако не беше Мария Банчева, най-добрата доячка тази година в павликениския комплекс, животновъдката, която всяка година от петилетката е доела по повече от 100 т. мляко, която изпълни годишния си план още до 31 август.

По повече от 100 т. краве мляко за всяка година от петилетката има и Славка Асенова. А стотонниците за 1975 г. ще бъдат носители на „Народен орден на труда“ — бронзов Вела Христова, Атанас Димитров, Веселин Боянов, Сава Цанкова и Мара Йорданова.

По 100 т. краве мляко годишно — на пръсти се броят доящите, които могат да се похвалят с подобно постижение. А какъв ли съизмерител ще трябва в края на 1975 г. за величината на постигнатото от Мария Банчева. Дотогава се очаква надоемото от нея мляко да достигне 140 т. И зад всеки от тези литри стоят безсънни, напрегнати часове, стои една голяма любов, завела младата жена в краевефермата, за да намери там своето призвание.

Ако трябва да се завижда за нещо на неданската краевеферма, това нещо не са резултатите, а хората. Защото с такива хора добри резултати могат да се постигнат винаги. Те създадоха своята слава в целия павликениски район и вече десетина години грижливото и поддържане, и в тази приемственост, в тези животновъдни фамилии, които другарите вече се срещат все по-рядко е разковничето за бъдещите успехи.

Няколко десетки мъже и жени, които зората сварва във фермите. Няколко десетки мъже и жени, от които трудолюбието и традициите на Недан в животновъдството са направили прекрасен колектив. За този колектив 1975 г. е наистина година на най-високи трудови постижения.

Николай ВАСИЛЕВ

ПРАЗНИЧНИ ВЕСТИ

ДОЛНА ОРЯХОВИЦА. Птицевъдите от клоновото предприятие изпълниха годишния си план. Най-голям дял за успеха имат Иванка Чушкова, Димитрана Гасерова, Христина Григорова. До края на годината те обещава да получат 1 500 000 яйца над плана.

Иван ХАДЖИВАНОВ

СВЪЧА МОГИЛА. Един от животновъдите-първенци в стопанството е Ганчо Йорданов. Дневният прираст на отглежданите от него телата до стигна 1,2 кг. Планият на животновъда за шестата петилетка вече е изпълнен и от август Ганчо Йорданов работи по показателите за следващия петгодишен план.

Божан ДИМИТРОВ

Делото на първите е в сигурни ръце

Необходимо е често да се обръщаме назад, за да си припомним откъде сме гърнали. Повод за подобна разсъмисъл дават двайсет и петте години, изминали от образуването на ТКЗС в с. Куцина, Великотърновско. В околността към 1947 г. съществувал само 3 стопанства. В следващите години броят им започнал бързо да се увеличава. Тук се почувствувал духът на предконгресното обещание на павликениците — до Петия партийен конгрес земята във всяко село на околността им да се кооперира.

Още през 1948 г. част от куцинските комунисти подават заявления за образуване на ТКЗС в селото. Започва разяснителна работа. Едва ли не във всяко от 386-те домакинства са влезли агитаторите Илия Тодоров, Тодор Кумбев, Георги Марков, Костадин Ханчев, Стефан Минчев. Редиците на членовете на БКП и БЗНС се сплотяват за осъществяването на тази идея и на 29 септември 1950 г. 82 души се събират, за да учредят стопанство. В протокол № 1 намираме такива редове: „Председателят на събирането даде думата на др. Иван П. Душков, който направил изчерпателни разяснения по въпроса, като обясни целите и задачите на ТКЗС. След тези разяснения събирането прие с явено гласуване по

принцип, да се учреди ТКЗС в с. Куцина“.

7658 декара земя започват да се обработват колективно. Специалисти няма, торове — няма, машини — няма. Само една вършачка-разхителка, както са я нарекли наоколо, во селяните. А животните са разпръснати в... 75 обора! За какво животновъдство може да се говори, когато конете са 145, воловете — 176, кравите — 20, биволиците — 6, овцете — 316...!

И независимо от успехите на първата колективна жътва — 700 416 кг пшеница, 166 000 кг ечемик, 20 000 кг овес, цвекло, картофи, боб, слънчогледово масло някои искат да напуснат. На свикано кооперативно събрание селяните изключват разсеяните. Но до 1957 г. те сами разбират силата на колектива и се връщат в строя. Защото през тези години са настъпили изменения в целия живот.

Много са събитията, направили силно впечатление на куцинчани. През 1951 г. е изкопан първият напоителен канал. На следващата година е спечелено съревнованието с ТКЗС — Сашево. Закупува се първият камцион през 1953 г. И първият комбайн. Построяват се конюшня, свинарник, телчарник, птицевъдска, семехранилище, загояря се за силаж и животновъдни

ферми. За уреждането на стопанския двор през 1957 г. спечелват трето място... А на 19 ноември 1958 г. трудово-кооперативните земеделски стопанства в селата Куцина, Градина, Сашево и Полски Сеновец се обединяват, за да се превърнат в модерно социалистическо селскостопанско предприятие.

— Започнахме с кредит за 17 тона торове и препарати, а сега ежегодно употребяваме над 900 тона — говори учител-пенсионер Стефан Минчев, един от свидетелите на развитието на кооперативното движение в село Куцина.

Тези, които изграждаха едно от първите стопанства, сега са свидетели как се разраства започнатото от тях дело. Засилилите се процеси на концентрация и специализация в селското стопанство доведоха преди няколко години до създаването на първия промишлено-аграрен комплекс в окръга, на дело доказващ предимствата на интеграцията на селското стопанство и промишлеността. Достойно място в този комплекс има и клоновото предприятие в Полски Сеновец, участък от който е и Куцина. Успехите, постигнати там през годините на шестата петилетка, говорят, че делото на първите е в сигурни ръце.

Ж. ИВАНОВ

„Еть“ — „Бдин“ (Видин) 3:1

С всеки изминат кръг вие-летовите излизат и налагат своя собствен почерк на играта в състава на „Б“ групата, съобразно възможностите и амплото на младото попълнение. За това свидетелствуват не само резултатът срещу един от прежите конкуренти за челото в групата — „Бдин“, но и творческото дигрени на тренировките за намиране на оптималния състав на отбора.

След колебанията и проявенията муност в играта на Александров в последните три срещи, той правилно бе сменен (много сподруливо) от Иван Кубратов. Другата смяна на Якимов—Цанев също има основание, когато Георги Деянов се връща в полузащитната линия и ако Цанев проявява пробиност и настойчивост, както през последните минути срещу „Бдин“ и отбеляза третия гол.

Отборът все по-уверено намира себе си! Независимо от хубавата победа в събота, отбраната често „си играше с огъня“ и допускаше против

ника в опасна близост и само неточните удари на Николов и Петков не поднесоха изненада. На висота бе играта на Стефанов и Веленов. Изненадваше точността на капитана Чакров. Бързо се изчерпа мошата на Хутов. Вратарят Петров пожертвователно ликвидира критичните ситуации в 15-та и 39-та минута, но след това на два пъти прибрзано напускате вратата, при нерешен двубой нападател-бранител и усложняваше ситуацията. И този път противникът го намери неподготвен и от далечно разстояние му вкара гол (Петков в 72-та мин.).

Похвално бе трудолюбието на Василев, отбелязал гол (34 м) с психологическа стойност, Пеков, чието майсторско поразяване на целта (70) сваля гарда на противника и Коцев, който на два пъти вдигна трибуните... и вместо да се разпише, учудващо не улучи целта...!

Здравко ОТЧЕВ

„Бенковски“ Исп. — „Локомотив“ ГО 0:1

Мачът премина при равностойна игра. Още в началото Д. Йотов (11—Л) пропусна да открие. По-късно възможност имаше и Иван Василев. На свой ред и домакините направиха пропуски.

След почивката нападенията се редяха ту пред едната,

М. КУШЕВ

„Кърпачев“ — „Академик“ 3:1

Студентите започнаха в типичния си технически и бавен стил като целеха да убият темпото и да пресекат устремите атаки на домакините. Това им се отдале до 25-та минута, когато лончани изпълиха бълго удар и Димитров (7—К) откри. Пет минути по-късно пак той използва в отбелата се в напрежната греда топка и увеличи на 2:0. Този резултат като че ли не направи особено впечатление на студентите. Те продължиха да разиграват топката с къси подавания, а повечето случаи по ширината на терена. До почивката не можеше да застрашат нито един път вратата на Радев (1—К).

С подновяване на играта видяхме студентите настроени на друга „вълна“. В 47-та минута Генов (9—А) намали на 2:1. Само 10 минути по-късно всички видяхме изравняване то на резултата, когато Каменов (8—А) остана сам срещу вратаря, но ударът му бе неточен, прибрзан.

Нападателите на „Академик“ отново заиграха хаотично, за което най-много допринесе слабо представяне и в този мач на Вълков (А—10).

Домакините затвърдиха по бедата си след контраатака в 83-та минута, когато Димитров направи своя „хет-трик“.

Любен ДРУМЕВ

„Червено знаме“ — „Септ. слава“ 5:1

Началото не предвещаваеше такъв разгром за гостите. Те строяха добре играта си, атакуваха опасно с отличните си нападатели Панчев, Каменов, Любенов, но слабата игра на техния вратар ги накара да рухнат, а след почивката само да се бранят.

Ето как протече срещата. В 14-та минута Иванов от отбора на домакините откри. При една атака в 22-та минута Любенов („Септ. слава“) изравни. В 39-та минута отново Иванов с далечен удар покачи на 2:1, а в 44-та Ж. Атанасов с пробив увеличи на 3:1.

насов с пробив увеличи на 3:1.

След почивката на терена скакнах се играше само един отбор. В нападенията се включиха всички състезатели на „Червено знаме“ и само сигурната игра на резервния вратар спаси отбора на гостите от голямо поражение.

В 57-та минута Иванов постигна своя „хет трик“, а в 85-та минута Вл. Атанасов от пряк свободен удар увеличи на 5:1.

Йордан ДРУМЕВ

„Дунав“ (Лом) — „Левски“ (Ляск.) 2:0

В началото на срещата лек териториален превес имаха домакините. След това играта се изравни. Последваха няколко контраатаки на състезателите на „Левски“, при които Русанов (10) и Платеров (7) останаха сами срещу вратаря, не успяха да реализират числеността си.

През второто полувреме превес имаха гостите. В 65-та минута Димитров (14—Л) отбеляза изравнителния гол, който главният съдия на срещата призна, но страничните бе вдигнали флага като неспътствуваша засада.

Само една минута след това Русев (6—Л), необезпокуван от никого, се помъчи да лъже противника състезател вместо да подаде топката на свой съиграч. Грубата му игра в наказателното поле бе наказана с дузпа, която домакините превърнаха в гол — 2:0.

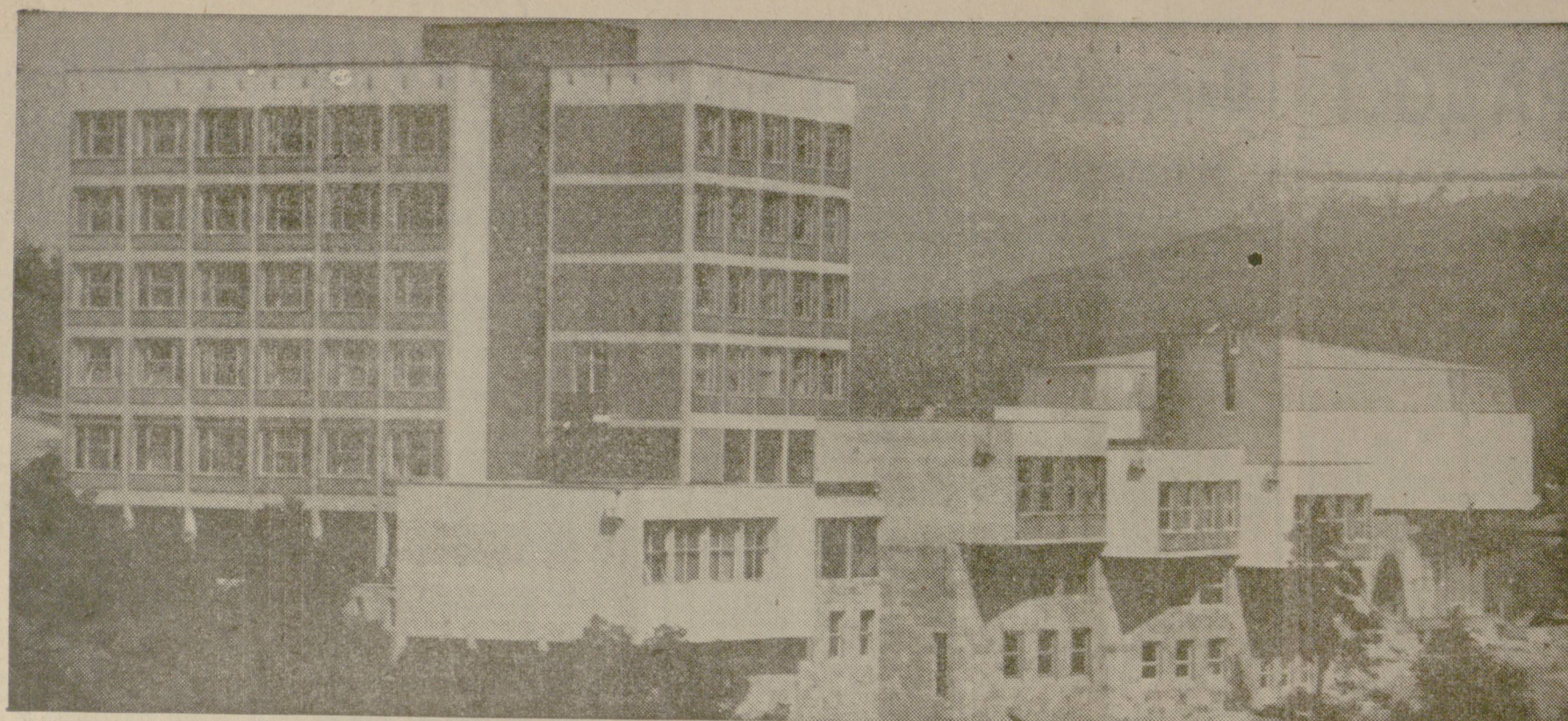
Анастас ЦАНЕВ

КЛАСИРАНЕ

1. „Янтра“	10—3	9
2. „Еть“	9—4	9
3. „Чавдар“	10—5	6
4. „ЧЕРВЕНО ЗНАМЕ“	11—7	6
5. „Бдин“	9—6	6
6. „ЛОКОМОТИВ“	6—4	6
7. „Кърпачев“	8—9	6
8. „Волов“	10—5	5
9. „Светкавица“	6—4	5
10. „АКАДЕМИК“	6—5	5
11. „Бенковски“	5—5	5
12. „Ватер“	5—6	5
13. „ЖСК-Металург“	4—4	4
14—15. „Анг. Кънчев“	4—8	4
16. „Ком“	5—7	4
17—18. „ЛЕВСКИ“	3—8	3
19. „Добруджа“	2—7	3
20. „Раковски“	2—9	3
21. „Дунав“	3—11	2

Тотю ДЮЛГЕРОВ

ИНДЕКС 21301

Сградата на ректората и новата аула на Великотърновския университет

Снимка: Иван ДИМИТРОВ

„ЗА БЪЛГАРИЯ — ВСИЧКО!“

Далечният посланик на българската литература — „Под стряхата на някое заравено селце“ — първата антология на българската поезия в Канада — Един от преводачите — българинът Никола Русанов, родом от село Янтра

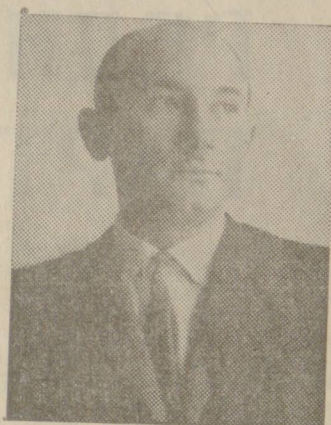
В началото на тази година издателство „Хауптшлу“ през Канада издаде на английски език първата българска книга, в която са подбрани 60 стихотворения от съвременни български поети. В малката антология „Под стряхата на някое забравено селце“ са включени творби от Дора Габел, Андрей Германов, Блага Димитрова, Александър Георгиев, Владимир Голев, Елисавета Багряна, Дамян Дамянов, Георги Джагаров, Владимир Башев и Павел Матев.

Никола Русанов, един от преводачите, е посветил книгата на бащата на баща си — Георги Русанов. Той и чичовете на преводача, Павел и Коста, са родом от великотърновското село Раданово. Още в началото на века те се изселват в Канада. Дълго време, измъчвани от носталгия, от мъка, че не могат с нещо трайно да бъдат полезни на своя народ, те стават централни фигури в обединението на българската емиграция в далечната страна. С високо и чисто родолюбие следят промените в своята родина и популяризират нейните успехи. Техен и още по-страстен наследник е Никола Русанов. След като завършва гимназия в Горна Оряховица и известно време учителствувал в Добруджа, през 1956 го дна той заминува за Канада. В Торонто следва славянска филология, специализира история и след завършването на образованието си става преподавател в колеж.

Покакто от Съюза на българските писатели, на своите близки в родното си село Янтра и в селото на баща си — Раданово, на свои приятели в Добруджа.

Срещнахме се в Почивната станция на Съюза на българските писатели край Варна. Намерих го в ранния вечерен час, разтворил български вестници и списания. Запознахме се — още с първите думи ни стана ясно, че сме от едно село, че имаме много общи познати и почти едни и същи детски спомени през времето, когато е прекарвал ваканциите си в Раданово.

Баща ми и чичовете ми заминуваха за Канада още като юноши. Аз разбрах какво е за тях България едва в

края на живота им. В далечна Канада видях и други като тях, прокудени от някогашна България. Заживях сред тези чисти българи и на блодавах как у младите родолюбие се стопява. Дълго време мислех над това как да им го върна, как да обединя моите съотечественици в Канада. Така се роди идеята за съставянето на тази малка поетична антология, чието заглавие е взето от стихотворение на Дора Габел. Канада, като всяка американска страна, е изводена от книги-еднодневки, които след като прочетеш мимоходом, можеш да захвърлиш. Но от такива книги се печели. А за истински ценно трудно се намират издател. Така може да се обясни и фактът, че едва през последните години на се риозията канадски читател бяха представени великите руски писатели Достоевски, Гогол, Чехов, Толстой.

След всичко това не е никак трудно да се разбере защо не може да се намери издателство, което да представи на Канада литературата на малка, далечна и непозната България. Но с моя приятел, канадския поет Джон Робърт Коломбо, който също е гост на Съюза на българските писатели, след тригодишен сериозен труд успяхме да подберем шестдесет стихотворения от съвременни български автори и да осъществим нашата идея. При подбора почти не разполагахме с книги. Все пак успяхме да подберем от творчеството на десетина най-известни български поети и да ги представим на чуждата публика.

Вероятно това не е единственото, което сте направили и предстои да направите?

— За България трябва да се прави всичко. Когато в неделя съм свободен от лекции в колежа, събирам деца и на моите съотечественици и им разказвам за България, за многовековната нейна история. В градовете, където има българска колония, изнасям лекции за миналото и настоящето на нашата родина. Особено голям интерес сред българите предизвиква нашият самоден театър, който съществува от няколко години и носи името на народния поет Иван Вазов. На втория интернационален фестивал в Торонто вие участвахте с „Майстори“ на Рачо Стоянов. Критиката търпеласкаво се изказа. Поставяли сме „Боряна“ от Йовков, „Службогонци“ от Вазов. И почти винаги намираме място сред декорите да поставим

портретите на Ботев, Левски и Караджата...

— А какви са новите Ви намерения?

— Те са преди всичко преводачески. Мисля да представя на канадския читател една книга с къси разкази от български класици. Започнал съм работа над преводи на Елен Пелин, Йордан Йовков, Иван Вазов... Но по-скоро виждам осъществяването на една обширна антология на българската поезия, която ще включва поети от Чинтулов до днес.

И най-близките — осъществяването на нови театрални постановки, в което активна помощ ми оказва жена ми Маргарита, родена и завършила гимназия в Горна Оряховица, а медицина — в София. Тя за кратко време намери своето място сред българската колония в Торонто — не само като актриса, но и като организатор...

Разделихме се. Когато на другия ден потърсих Никола Русанов, казаха ми, че е заминувал при своите близки във Великотърновско. Вещност знаех, че ще се видим отново тук, в България, единствена та родина на този самоотвержен млад посланик на българската литература, на българската култура в Канада.

Годор КОПАРАНОВ

КОМУНИСТИ

1. Годишните превалат. Мълчаливо изгаря времето във нас. Пред паметници с рана жива повиквам ви в потребен час.

През явни и блокади. Недегални. Пред пещи с огнени гърла как издържахте вие изправени и с непокренени чела!...

И тръгнал сред редици осветени, не искам друго аз, освен като войник над тази памет сведен, да извеждам своя ден.

2. С червената паролата на кръвта ни изкачваме вашата съдба сурова, пребродена от партизани с високата дъга на жертвени огнове.

Под българското слънчево кръжење от вас когато вземам знамената, с ръка по име призовете мене върха да помня, клетвата, земята

Като паролата с вас планетата обгърнал, във братската могила да се върна

Димитър КЕНАНОВ

Филми за празника

По случай 31-та годишнина от победата на социализма в България кината във всички градове на окръга организират дни и седмици на българския игрален и късометражен филм.

Кината във Велико Търново имат следната програма за седмицата 8—14 септември: кино „Полтава“ — голяма зала — премиерният филм

Началото на деня“; малка зала — „И дойде денят“

кино „Девети септември“ — творчески портрет на н. а. Апостол Карамитров („Спешен лист по всичко“ и „Рипар без броня“).

Подходящи документални филми ще се прожектират всеки ден от 18.30 ч. в малката зала на кино „Полтава“.

ДЕН ПЪРВИ

Дебелият стар бряст е разперил клони, сякаш иска да улови дните и нощите, които се катерят по него с векове. Ако можеше да говори, би разказвал с години, защото е израсъл сред селото. Кой не е спирал под него? Кой не е слушал как свирят вятърът в клоните? Как пеят птиците? Как шумят листата от ранна пролет до края на есента? Кой може да е видял, да знае толкова, колкото дебелият стар бряст с напукана кора? Брулен от дъждовете, за сивнен от снегове, изгарян от жаркото слънце на горещите летни дни, брястът стои непоколебим!

Слънцето се търкала по небето. Лятото току-що е минало. По дълбоките пътнища, изровени от поройни дъждове и копита на добитък, откъм Друма и Акера към село слязат първите кораби, натоварени с грозде. Мъжете свиркат край колите. Уморени те им крака вдигат пепел. Смяят се жени и кръстосват с тях погледа. Блестят зъбите им, а по устните — гроздов сок! Денцата кръщат от корабите и се замерят със зърна. Прелитат пчели над него. Оси се стрелкат на иззаг. Стръбно налитат и смучат, смучат гроздов сок. Есен е. Жълта и зелена. Оранжева и златна. Кървавочервена...

Слънцето се търкала по неба. Лятото току-що е минало. По дълбоките пътнища, изровени от поройни дъждове и копита на добитък, откъм Друма и Акера към село слязат първите кораби, натоварени с грозде. Мъжете свиркат край колите. Уморени те им крака вдигат пепел. Смяят се жени и кръстосват с тях погледа. Блестят зъбите им, а по устните — гроздов сок! Денцата кръщат от корабите и се замерят със зърна. Прелитат пчели над него. Оси се стрелкат на иззаг. Стръбно налитат и смучат, смучат гроздов сок. Есен е. Жълта и зелена. Оранжева и златна. Кървавочервена...

Слънцето се търкала по неба. Лятото току-що е минало. По дълбоките пътнища, изровени от поройни дъждове и копита на добитък, откъм Друма и Акера към село слязат първите кораби, натоварени с грозде. Мъжете свиркат край колите. Уморени те им крака вдигат пепел. Смяят се жени и кръстосват с тях погледа. Блестят зъбите им, а по устните — гроздов сок! Денцата кръщат от корабите и се замерят със зърна. Прелитат пчели над него. Оси се стрелкат на иззаг. Стръбно налитат и смучат, смучат гроздов сок. Есен е. Жълта и зелена. Оранжева и златна. Кървавочервена...

Слънцето се търкала по неба. Лятото току-що е минало. По дълбоките пътнища, изровени от поройни дъждове и копита на добитък, откъм Друма и Акера към село слязат първите кораби, натоварени с грозде. Мъжете свиркат край колите. Уморени те им крака вдигат пепел. Смяят се жени и кръстосват с тях погледа. Блестят зъбите им, а по устните — гроздов сок! Денцата кръщат от корабите и се замерят със зърна. Прелитат пчели над него. Оси се стрелкат на иззаг. Стръбно налитат и смучат, смучат гроздов сок. Есен е. Жълта и зелена. Оранжева и златна. Кървавочервена...

Слънцето се търкала по неба. Лятото току-що е минало. По дълбоките пътнища, изровени от поройни дъждове и копита на добитък, откъм Друма и Акера към село слязат първите кораби, натоварени с грозде. Мъжете свиркат край колите. Уморени те им крака вдигат пепел. Смяят се жени и кръстосват с тях погледа. Блестят зъбите им, а по устните — гроздов сок! Денцата кръщат от корабите и се замерят със зърна. Прелитат пчели над него. Оси се стрелкат на иззаг. Стръбно налитат и смучат, смучат гроздов сок. Есен е. Жълта и зелена. Оранжева и златна. Кървавочервена...

— Този е по-голям комунист и от Комуната! — Ломо ти един селянин и се почесва по гърба.

— Ами — каза друг селянин. — И на пръста му не може да се удари. Комуната се бори тридесет години, а то ва хлапе е комай на двадесет.

— Мене слушай — продължава първият. — По-тихо там! — казва един гимназист с пушка на рамо. — Това да не е кръчма?

— Туй момче на Цага ли е? — пита първият. — Че та пушката е по-голяма от него. — Много не приказвай — казва вторият. — Да не ти пусне някой куршум.

— Че аз да не съм фашист, бе? Цървулите ми ли ще гърми?

— Фашист, машист, стига дрънкай. Слушай какво говорят. Марин Нестор е от земеделците. Те сега са едно с комунистите.

Харитон продължава да вика. Жената до мене казва: — Всяка майка бунтовник не ражда. Моят Харитон е като Ботев. Викай! Викай, майко!

Знамето плуши на бряста. Гърмят пушки. Гърмят пиштови. Орасторите говорят един след друг По един, по два, по три пъти Сякаш всеки е кладенец, препълнен със жива реч, избликваща като фонтан!

— Урааа! — изригва площадът. Викат стари. Викат млади Смяят се. Приказват. И никой не иска да знае, че нощта минава Че денят препуска на червените си коне от изток...

Ден първи...

Георги ГЕРЧЕВ

ТЕЛЕВИЗИЯ

ПОНЕДЕЛНИК — 8 Септември

10.00 — „Народни ритми“; 10.20 — „Потомците помнят“ — репортаж; 10.35 — Песни от фронтоните години; 11.00 — Не забравяй спирка — Лугован — съветски игрален филм; 12.20 — Концерт — народна музика; 13.10 — „Легенда за безсмъртието“; 13.30 — Информационен дневник; 14.00 — „Години равни на столетие“; 15.30 — Балада за загиналите; Атанас Манчев; 15.45 — „Психологът“ — документален филм; 16.00 — Музика и живопис — телевизионен състезание; 17.10 — Звездичка свети от границата; 17.40 — XXXI панарна панорама (ТВС Пловдив); 18.00 — Тържествено събрание и концерт, по случай социалистическата революция в България; Предание от залата на Софийската народна опера; 20.30 — Лека нощ, децата; 20.45 — По света и у нас; 21.15 — „Обич“ — български игрален филм; 22.45 — Поезия.